

Ez da kasualitatea juxtu Bilbo Zaharra izatea EAEn bizi-itxaropen txikiena duen zonaldea.

ZARATEMAN / WIKIMEDIA

Gasteiztik Bilbora 10 urteko aldea bizi-itxaropenean

Mikel Garcia Idiakez

@mikelgi

“Bizi-itxaropenean eragin dezaketen faktoreak asko dira, baina horien artean inportanteenetarikoa bizi-baldintzei lotutakoa da. Ez da kasualitatea juxtu Bilbo Zaharra izatea EAEn bizi-itxaropen txikiena duen zonaldea. Gainera, desoreka ez da bakarrik auzo pobreenen eta aberatsenen artekoa, lotura lineala da, graduala: zenbat eta maila sozioekonomiko altuagoa izan auzoak, orduan eta bizi-itxaropen handiagoa dute bertako bizilagunek”. Hala azaldu du Amaia Bacigalupe soziologo eta Osasun Publikoan doktoreak, Euskadi Irratian. Eusko Jaurlaritzako Osasun sailetik bideratuta, EHUko Opik ikerlari taldeak egin du bizi-itxaropenari buruzko txostena, eta taldekideetako bat izan da Bacigalupe.

Bizi-itxaropenean bakarrik ez, norberaren osasun fisiko nahiz mentalean ere maila sozioekonomikoak erabateko eragina duela dio Bacigalupek, “osasuntsu bizi ahal izateko gaitasunean eta gaixotzeko probabilitatean”.

Egoera sozioekonomikoa honako adierazleen arabera neurtu dute: langabezia tasa, ikasketa baxuko biztanleen portzentajea, eskulangile eta kualifikazio gabeko bizilagunena, eta behin-behineko kontratuak dituztenena.

Gasteiz eta Ondarreta vs. Otxarkoaga eta Pasai San Pedro

Arabak orokorrean eta hiriburuka Gasteizek ditu EAeko bizi-itxaropen datu altuenak. Kontrara, Bilbon daude bizi-itxaropen txikiena duten zonaldeak: Bilbo Zaharra, Zazpikaleak, Otxarkoaga, Zornotza...

Gipuzkoan, datu txarrenak Pasaia inguruak ditu –“kutsadura eta ingurumen faktoreek ere eragina dute, nola ez”, adierazi du adituak-, eta zehazki, Pasai San Pedro eta Donostiako Intxaurren, Bidebieta eta Altza dira bizi-itxaropen txikiena dutenak. Gipuzkoako datu onenak berriz, Amara eta Ondarreta auzo donostiarrek dituzte. “Leihotik begiratu eta auzoa baloratu, norberak nahiko argi aurreikus dezake inguru horrek zer nolako eragina izango duen bere bizi-itxaropenean. Eta hori bortitza da”.

Opik taldearen txostenak mezua helarazi nahi die Osasungintza arloko langile eta politikariei: euren programak nahitaez harremanean jarri behar dituztela beste sektore askotakoekin, eta elkarlanean aritu behar dutela, pobreziari aurre egiteko programekin, etxebizitzaren egoera hobetzeko politikekin, eskola porrota gainditzeko proiektuekin...

EKONOMIAREN TALAIAN

Laugarren industri iraultzarantz?

Juan Mari Arregi

Oraindik 2007ko finantza eta ekonomi krisi handiaren ondorioak jasaten ari garen arren, jadanik zenbaitzuk hasi dira hitz egiten laugarren industri iraultzaz, Txinako egoerak eta petrolioaren prezio apalek sustaturik. Krisiak milioika enplegu eraman ditu, beste hainbeste lagun pobretu eta gutxi batzuk izugarri aberastu dira. Historian inoiz izan den desberdintasun handiena dago orain: planetako 62 pertsona aberatsenek 3.600 milioi pobreenek adina dute.

Beste industri iraultza bat datorrela egia bada, eta badaude zantzuak norabide horretan, badakigu zein izango diren bere biktimak. Betikoak. Langileria eta herritarrak. Lanaren Nazioarteko Erakundearen arabera 2007ko Atzeraldi Handia hasi zenetik 27 milioi lagun gehiago daude lanik gabe, eta langabeziak gorantz segituko du 200 milioira iritsi arte. Davosen esan dute hurrengo bosturtekoan galduko diren zazpi milioi enplegutik bi baino ez direla berreskuratuko; ia beti kalitatez okerragoak izango dira gainera.

Badakigu kapitalismoak ez duela arimarik, eta enpresen diruak ez du nazionalitatearik. Bizirauteko eta kapitala pilatzen segitzeko, sistemak enpresak ixten jarraituko du, beste batzuk deslokalizatu egingo ditu, soldatak jaitsi, enplegua prekarizatu... Euskal Herrian jada ikusten ari gara hainbat zeinu kezkarri: AHV zenak, egun Arcelor Mittal-en esku dagoen ACB enpresak, urtebetez itxiko du behin-behinean, eta gero behin betiko. Araban, Aernnovak jarraitzen du ehunka lanpostu murrizten. TRW multinazionala ere prest dago Nafarroan ehunka lanpostu desagerrarazteko. Bitartean, herioan daude makina bat enpresa txiki eta azpi-kontratatu. Industri iraultza kapitalistek ekarritako ondorioen zati bat baino ez da hori.